

5 IHMISTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Alla olevassa taulukossa on toimintaperiaatteittain lueteltu ja esitelty lyhyesti nykyisin voimassa olevat lait ja asetukset, jotka tukevat kokonaan tai osittain toimintaperiaatteen tavoitteita sekä edesauttavat niiden toteutumista. Lainsäädännön tarkastelussa on lisäksi tuotu esille ne tavoitteet, toimintaperiaatteen tai toimenpiteet, joihin lainsäädännössä ei oteta kantaa tai säädös on puutteellinen toimintaperiaatteen toteutumisen näkökulmasta. Lainsäädännön puutteissa on pyritty tuomaan esille laajempia asiakokonaisuuksia, joilla on vaikutusta toimintaperiaatteen tavoitteiden toteutumiseen, ei niinkään yksittäisiin toimenpiteisiin liittyvää lainsäädännöllisiä tarpeita. Taulukkoon on myös kerätty yleisiä toimintaperiaatteisiin liittyvää tietoa, oppaita ja tutkimustuloksia, jotka ovat pääasiassa saatavilla vapaasti verkosta. Taulukossa on tuotu esille, jos toimintaperiaatteiden tavoitteet on hyvä ottaa huomioon jo laajemman maankäytön ja kaavoituksen yhteydessä tavoitteiden toteuttamiseksi tarkemman yleis- ja rakennussuunnittelun aikana.

TOIMINTAPERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
5.1 Kulttuuriympäristöjen säilyttäminen ja kunnossapito	<p>Lait <i>Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)</i> Lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä mm. edistetään kulttuurisesti kestävää kehitystä. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät mm. kulttuuriperintöä sekä kulttuuriympäristöinä erityisiä aluekokonaisuuksia. Laki edellyttää huomioimaan em. tavoitteet sekä edistämään niiden toteutumista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa. MR:ssa säädetään lisäksi kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta sekä puisto koskevista määräyksistä.</p> <p><i>Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)</i> Rakennusperinnön säilyttämiseksi voidaan suojella rakennuksia, rakennelmia, rakennusryhmiä tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Suojelu voi koskea myös rakennuksen osaa, rakennuksen kiinteää sisustusta taikka muuta rakentamalla tai istuttamalla muodostettua aluetta. Lain tavoitteena on turvata rakennetun kulttuuriympäristön ajallinen ja alueellinen monimuotoisuus, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.</p>	<p>InfraRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>MaaRYL Luvut: 2214 Aiheet: - Suojaustoimenpiteet rakentamisen yhteydessä.</p> <p>VRT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo Luvut: 6620, 6630 Aiheet: - Inventoitujen perinnebiotooppien, luonnon monimuotoisuuskohteiden ja luonnonsuojelualueiden hoidossa noudatetaan alueiden hoidosta mahdollisesti laadittuja hoito- ja käyttösuunnitelmia. - Maisemapeltojen hoito avoimen kulttuurimaiseman ylläpitämiseksi.</p> <p>KiinteistöRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VHT Luvut: 1.2.1, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5 Aiheet: - Kunnossapito tehdään niin, että alueen arvo säilyy. - Luonnonmuodostumia kunnossapidetään niin että niiden arvo säilyy.</p>	<p>Julkaisut - Infra 23-710115. Historiallisten puistojen ja puutarhojen suojelu, hoito ja kunnostus. 2013. Rakennustieto Oy. - Infra 25-710137 Muurit ja tukimuurit. 2015. Rakennustieto Oy. - Infra 25-710143 Muurien ja tukimuurien korjaaminen. 2015. Rakennustieto Oy. - Infra 35-710062. Aidat. 2011. Rakennustieto Oy.</p> <p>Verkkosivustot - Museoviraston Kulttuuriympäristön palveluikkuna https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx.</p>	<p>- Laaditaan ohje, miten historiallisten kohteet ja kulttuurimaisemat otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa.</p>

TOIMINTA- PERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
	<p><i>Kirkkolaki (1054/1993)</i> Kirkollinen rakennus, joka on rakennettu ennen vuotta 1917, on suojeltu suoraan lain nojalla. Kirkkohallitus voi määrätä tätä myöhemmin käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen suojeltavaksi, jos suojeleminen on perusteltua rakennushistorian, rakennustekniikan, rakennustekniikan tai erityisten ympäristöarvojen kannalta. Kirkollisen rakennuksen suojeleminen tavoitteena on turvata kirkollinen rakennettu kulttuuriympäristö osana kulttuuriperintöä.</p> <p><i>Laki ortodoksisesta kirkosta (985/2005)</i> Ennen vuotta 1917 rakennettu kirkko on suojeleminen sellainen syy, jonka johdosta vastaavan rakennuksen suojeleminen voitaisiin päättää lain 498/2010 (Laki rakennusperinnön suojelemisesta) mukaan.</p> <p><i>Muinaismuistolaki (295/1963)</i> Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Ilman lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.</p> <p>Asetukset <i>Asetus valtion omistamien rakennusten suojelesta (480/1985, kumoutunut)</i> Merkittävä osa valtion rakennusperinnöstä on suojeltu ko. vuoden 1985 rakennussuojelulakia täydentäneellä asetuksella. Nytemmin asetus on lakkautettu suojeleminen väliseenä, ja valtion rakennusten suojelesta päätetään rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (2010) mukaisesti. Aiemmin asetuksen 480/1985 nojalla tehdyt suojele päätökset pysyvät kuitenkin voimassa omistuksesta riippumatta.</p> <p>Suomen rakennusmääräyskokoelman ohjeet Ei oteta kantaa.</p> <p>Puutteita lainsäädännössä Nykyinen lainsäädäntö ei turvaa valtakunnallisten maisema-alueiden, rakennettujen kulttuuriympäristöjen tai muiden vastaavien laajempien maisematai aluekokonaisuuksien säilymistä ja suojeleminen, vrt. laki rakennusperinnön suojelemisesta tai luonnonsuojelulaki. Myöskään kansallismaisemilla ei ole laillisesti sitovaa merkitystä viranomaisten päätöksenteon kannalta.</p>	<p>Puutteita laatuvaatimuksissa Suunnittelutyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään periaatteet kulttuuriympäristöjen sovitukseen muuhun rakentamiseen (korjaus-/täydennysrakentaminen). Rakennustyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten, rakenteiden ja kasvillisuuden käsittely ja suojaaminen rakennustyön aikana. - määritetään purku- ja rakentamistyön toteutus niin, että olemassa olevat kulttuurihistorialliset kohteet eivät vaurioidu rakentamisen aikana. Kunnossapitotyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään periaatteet perinteisille hoitomenetelmille ja niiden käytölle. - määritetään kunnossapitotyön toteutus niin, että olemassa olevat kulttuurihistorialliset kohteet eivät vaurioidu kunnossapidon aikana.</p>		

TOIMINTA- PERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
5.2 Viher- ja ulkoalueiden saavutettavuuden, turvallisuuden ja käyttö-mukavuuden parantaminen	<p>Lait <i>Suomen perustuslaki (731/1999)</i> Lain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.</p> <p><i>Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)</i> Lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää. Laissa säädetään mm. kohtuullisista mukautuksista vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi.</p> <p><i>Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)</i> Lain mukaan mm. alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää: turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista. Laissa säädetään myös mm. ympäristönhoidosta sekä rakennushankkeen esteettömyysvaatimuksista liittyen rakennukseen ja sen piha- ja oleskelualueisiin.</p> <p><i>Pelastuslaki (379/2011)</i> Lain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Lain tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti.</p> <p><i>Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978)</i> Lain mukaan on pidettävä kunnossa ja puhtaana asemakaavalain, rakennuslain tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti yleiseen käyttöön luovutettu tai luovutetuksi katsottava katu. Torin, katuaukion, puiston, istutusten ja muun näihin verrattavan yleisen alueen osalta tulee tässä laissa säädetty velvollisuus voimaan, kun kunta sallii alueen otettavaksi asemakaavan osoittamaan käyttöön. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.</p>	<p>InfraRYL Luvut: 21400, 23111, 23111, 23120, Aiheet: - Päällystealueiden pinnan tasaisuus. - Kasvualustojen ja kateaineiden turvallisuus ihmisille ja ympäristölle. - Kasvualustan pinnan tasaisuus.</p> <p>MaaRYL Luvut: 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1121, 1122, 1123, 1124, 1131, 1132, 1133, 1134, 1141, 2111, 2232, 2233, 2235, 2236, 2411, 2412, 2413, 3121, 3131, 3161, 3163, 3511, 3611, Aiheet: - Esteettömyyden varmistaminen - Leikkialueiden päällysteiden, välineiden ja varusteiden standardien mukaisuus. - Käytetyt aineet, materiaalit ja tuotteet täyttävät käyttö- ja huoltoturvallisuuden, työturvallisuuden ja työterveyden vaatimukset. - Kasvialustan turvallisuus. - Torjunta-aineiden käytön rajoitukset leikkipaikkojen läheisyydessä. - Kasvien myrkyllisyyden huomioiminen sijoittelussa. - Näkemäesteiden huomiointi kasvillisuutta suunniteltaessa. - Lipputangon sijoittaminen turvallisesti. - Vaarallisten jätteiden keräykseen tiiviit ja lukittavat välineet. - Tuotteen kelpoisuuden osoittaminen CE-merkillä. - Tuotteiden ympäristökelpoisuuden osoittaminen. - (Pilarien) lujuustutkimukset. - Kiviaineksien puhtaus. - Liukastumisvaatimuksien täyttäminen. - Pihavarusteiden, leikkivälineiden ja leikkipaikkojen turvallisuus.</p> <p>VRT Luvut: 21463, 23111, 23111, 23120, 32210, 32213, 32220, 46210, 462911 Aiheet: - Leikkivälineiden putoamisalustojen standardimukaisuus. - Kasvialustojen ja kateaineiden turvallisuus ihmisille ja ympäristölle. - Kasvialustan pinnan tasaisuus. - Päiväkodin ja leikkipaikan aidan korkeus ja aukkojen kokorajat sekä valmiin aidan käyttöönotto tarkastus. - Päiväkodin ja leikkipaikan portin lukitus, korkeus ja aukkojen kokorajat. - Leikkialueiden kalusteista ja varusteista ei aiheudu vaaraa käyttäjän terveydelle tai omaisuudelle. - Leikkivälineiden käyttö estetään ennen niiden käyttöönotto tarkastusta. - Vesiallasastia on turvallinen</p>	<p>Julkaisut - Infra 016-710009 Perustietoja liikkumis- ja toimimisesteisistä. 2011. Rakennustieto Oy. - Infra 022-710154 Rakentamismääräysten muistilista pihasuunnittelijalle. 2016. Rakennustieto Oy. - Infra 35-710062. Aidat. 2011. Rakennustieto Oy. - Infra 36-710121. Lamput. 2013. Rakennustieto Oy. - Infra 52-710132 Liikennemerkit ja opasteet kiinteistöjen ulkoalueilla. 2014. Rakennustieto Oy. - Infra 63-710140 Jalankulku- ja pyöräilyväylät. 2015. Rakennustieto Oy. - Infra 66-710074 Uimarannat ja talviuima-alueet. 2011. Rakennustieto Oy. - RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö. 2006. Rakennustieto Oy. - Infra 12-710078 Aluevarusteiden perustamistavat. 2011. Rakennustieto Oy. - RT 89-10966 Ulkoleikkipaikat. 2009. Rakennustieto Oy. - SFS-EN 748 Pelikenttävarusteet. Jalkapallomaalit. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testimenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-1 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 1: Yleiset turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-2 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 2: Keinut. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät: SFS - SFS-EN 1176-3 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 3: Liukumäet. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-4 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 4: Köysiradat. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-5 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 5: Karusellit. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-6 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 6: Keinumisvälineet. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS</p>	<p>- Ohjataan maankäyttöä niin, että ulkoilu- ja/tai viheralueet ovat kävelyetäisyydellä asuinkortteleista. - Mitoitetaan ulkoilu- ja viheralueiden laajuus, määrä ja etäisyys kunkin asuinalueen asukasmäärän mukaan. - Liitetään viher- ja ulkoilualueet koko kaupungin kattavaksi verkostoiksi kevyen liikenteen väylin.</p>

TOIMINTA- PERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
	<p><i>Ulkoilulaki (606/1973)</i> Laissa säädetään ulkoilureiteistä seuraavasti: Jos yleisen ulkoilutoiminnan kannalta on tärkeitä saada johdetuksi ulkoilijain kulkeminen kiinteistön kautta eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa kiinteistölle, on tästä luovutettava alue ulkoilureittinä käytettäväksi. Ulkoilureittiin kuuluvaksi sen liitännäisalueena katsotaan ulkoilureitin käyttäjien lepoa ja virkistymistä varten tarvittavat alueet.</p> <p>Asetukset <i>Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999)</i> Asetuksessa säädetään mm. liikkumiseesteettömästä rakentamisesta sekä julkisia alueita koskevien suunnitelma-aineistojen nähtävilläolosta sekä mahdollisuudesta osallistua suunnitelman valmisteluun.</p> <p>Suomen rakennusmääräyskokoelman ohjeet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakenteiden lujuus ja vakaus. Kantavien rakenteiden suunnitteluperusteet. 2016. - Rakenteiden lujuus ja vakaus. Pohjarakenteiden suunnittelu. 2016. - Rakenteiden lujuus ja vakaus. Betonirakenteet. 2016. - Rakenteiden lujuus ja vakaus. Puurakenteet. 2016. - Rakenteiden lujuus ja vakaus. Muuratut rakenteet. 2016. <p>Puutteita lainsäädännössä Lainsäädännössä on huomioitu eri käyttäjäryhmien ulkoilu- ja oleskelumahdollisuudet. Laissa säädetään ulkoalueiden tyydyttävästä tasosta kunnan ja puhtauden osalta, mutta ei varsinaisesti ohjata ulkoalueiden käyttömukavuutta. Lain asettamat esteettömyysvaatimukset sekä pelastustoimet koskevat pääasiassa rakennuksia ja niihin liittyviä piha-alueita, vähemmän julkisia puistoa ja muita ulkoalueita. Osallistava suunnittelu ja toiminta rajoittuvat laissa säädettyyn suunnitelmien nähtävillä oloon ja kuulemisvelvollisuuteen.</p> <p>HUOM! Varsinaisen lainsäädännön lisäksi Suomessa on käytössä erityinen ja kattava jokamiehen oikeus. Jokamiehen oikeuksilla tarkoitetaan jokaisen Suomessa oleskelevan mahdollisuutta käyttää luontoa siitä riippumatta, kuka omistaa alueen tai on sen haltija. Niistä nauttimiseen ei tarvita maanomistajan lupaa eikä niistä tarvitse maksaa. Jokamiehen oikeutta käyttämällä ei kuitenkaan saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä.</p>	<p>Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo Luvut: 1210, 1120, 1230, 1710, 2000, 2310, 2320, 2620, 4110, 5210, 5220, 5230, 5240, 5320, 6430, 6520, 6550, 6610, 6630 Aiheet: - Esteettömyyden huomiointi lumenaurauksessa. - Jääkenttien jäädytys huomioiden käyttäjät. - Liikenteen turvallisten, tasaisten ja ympäristöystävällisten olosuhteiden varmistaminen. - Leikkipaikkojen, kalusteiden, varusteiden ja välineiden turvallisuuden varmistaminen. - Päälysteiden ja kulkuväylien turvallisuuden varmistaminen. - Kasvillisuuden turvallisuuden varmistaminen.</p> <p>KiinteistöRYL Luvut: 4.2.1, 4.2.5, 4.2.6, 4.3.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.4.4, 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8, 4.5.1, 4.5.2, 4.5.4, 4.5.5, 4.5.6 Aiheet: - Alueella ei ole roskaa tai vaaraa aiheuttavaa materiaalia. - Leikkipaikkojen läheisyydessä ei ole allergisoivia kasveja. - Näkemäesteiden poistaminen. - Päälysteiden turvallisuus ympäri vuorokauden. - Pelastustiet ja niihin liittyvät nostopaikat ovat lumesta puhtaat. - Liukkauden torjuntaa tehdään niin usein, että kulkuväylät ovat turvallisia. - Turvallisuutta vaarantavat vauriot on merkitty ja ne korjataan mahdollisimman pian. - Talovarusteiden toimintakunto tarkistetaan säännöllisesti. - Roska- ja tuhka-astioiden ympäristö on siisti ja niistä ei aiheudu hajuhaittoja. - Talo-opasteet ja liikennemerkkit ovat liasta ja lumesta puhtaita. - Leikkiin tarkoitettujen kalusteiden, varusteiden ja rakenteiden turvallisuus ja siisteys. - Leikkipaikoilla noudatetaan niille laadittua tarkastus- ja ylläpitosuunnitelmaa. - Kaivojen kannet eivät aiheuta vaaratilanteita.</p> <p>VHT: Luvut: 1.2.1, 2.1.7, 3.2.4, 4.1.1, 4.2.1 Aiheet: - Turvallinen liikenteen sujuminen. - Katualueet liikennöitävässä kunnossa kaikissa olosuhteissa. - Kasvillisuudesta ei aiheudu turvallisuusvaaroja. - Avoimet näkemäalueet. - Turvallisuuden tunteen lisääminen avaamalla näkyvyyttä ja kasvillisuuden läpinäkyvyyttä. - Esteettömät pelastustiet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - SFS-EN 1176-10 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 10: Suljetut leikkivälineet. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät. SFS - SFS-EN 1176-11 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat. Osa 11: Kolmiulotteiset kiipeilyverkot. Lisäturvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 1177 Leikkikenttien iskua vaimentavat alustat. Kriittisen putoamiskorkeuden määrittäminen. SFS - SFS-EN 1270 Pelikenttävarusteet. Koripallotelineet. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 14974 +A1 Rullalautailualueet. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät. SFS - SFS-EN 1510:en Playing field equipment. Tennis equipment. Functional and safety requirements, test methods. SFS - SFS-EN 15312 +A1 2010 Julkisten liikuntapaikkojen liikuntavälineet. Yleiset vaatimukset, turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät. SFS - SFS-EN 16630 Ulos julkiseen käyttöön pysyvästi asennetut kuntolaitteet. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät. SFS - SFS-EN 16664 Pelikenttävarusteet. Kevyet maalit. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testimenetelmät. SFS. <p>Verkkosivustot</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 80 Cities http://www.880cities.org/. - Eko-Boxi/ Kestävähäydyskunta-muistilista http://eko-boxi.safa.fi/eko-boxi/kestava-yhdyskunta/yhdyskuntasuunnittelijan-muistilista/. - Esteettömyystiedon keskus http://www.esteeton.fi/portal/. - Helsingin kaupungin Esteettömän rakentamisen ohjeet http://www.hel.fi/www/helsinki.fi/ohjeita-suunnitteluun/esteettoman-rakentamisen-ohjeet/. - RT Esteettömyystieto http://www.esteettomyys.rakennustieto.fi/. 	

TOIMINTA-PERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
		<p>- Kunnossapitotöissä otetaan huomioon alueen käyttäjät.</p> <p>- Leikkipaikkojen läheisyydessä pensaiden alasleikkauksessa huomioidaan vaaraa aiheuttavat tapit.</p> <p>- Leikkipaikoilla noudatetaan niille laadittua tarkastus- ja ylläpitosuunnitelmaa.</p> <p>- Päälysrakenteiden turvallisuus ympärivuotisesti.</p> <p>- Pelastustiet ja niihin liittyvät nostopaikat ovat lumesta puhtaat.</p> <p>- Liukkauden torjuntaa tehdään niin usein, että kulkuväylät ovat turvallisia.</p> <p>- Ihmisten terveyttä vaarantavien roskien poistaminen.</p> <p>Puutteita laatuvaatimuksissa Suunnittelutyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään periaatteet kaikille sopivien viher- ja ulkoilueiden suunnitteluun (ns. 8-80 -sääntö) - määritetään periaatteet monikäyttöisten (mm. tapahtumat) viheralueiden suunnitteluun. - määritetään periaatteet viher-, piha- ulkoilu- ja katualueiden turvallisuuden suunnittelulle. <p>Rakennustyölle ei ole erityisiä laatuvaatimuspuutteita.</p> <p>Kunnossapitotyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään kunnossapidon taso alueen käytön ja käyttöaktiivisuuden mukaan. 		
5.3 Fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen	<p>Lait <i>Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)</i> Lain mukaan mm. alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää: turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista.</p> <p><i>Liikuntalaki (390/2015)</i> Lain tavoitteena on edistää mm. eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista. Laissa säädetään esim. kuntien velvollisuudesta järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja.</p> <p>Asetukset <i>Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999)</i> Asetuksessa säädetään mm. liikkumisesteettömästä rakentamisesta.</p>	<p>InfraRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>MaaRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VRT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo Ei ole otettu kantaa.</p> <p>KiinteistöRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VHT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Puutteita laatuvaatimuksissa Suunnittelutyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään periaatteet eri aistikokemuksia antavasta viheralueesta. - määritetään periaatteet hiljaisten viher- ja ulkoilueiden toteuttamiseen. - määritetään sosiaalisten toimintojen ja palveluiden sijoitusta tai määrää viher- ja ulkoilueilla. 	<p>Julkaisut - Infra 66-710075 Kuntoreiitit. 2011. Rakennustieto Oy. - Infra 071-710130 Taide rakennushankkeessa. 2014. Rakennustieto Oy.</p> <p>Verkkosivustot - Aineeton kulttuuriperintö http://www.aineetonkulttuuriperinto.fi. - Lipas on valtakunnallinen ja julkinen liikunnan paikkatietojärjestelmä http://lipas.cc.jyu.fi/lipas/.</p>	- Katso edellinen kohta.

TOIMINTA-PERIAATE	VELVOITAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
	<p>Suomen rakennusmääräyskokoelman ohjeet Ei oteta kantaa.</p> <p>Puutteita lainsäädännössä Laissa säädetään pääasiassa laajemman aluesuunnittelun tavoitteista, ei yksittäisten kohteiden toiminnallisuudesta, visuaalisesta ulkomuodosta, laatutasosta tai palveluista. Laissa säädetty rakentamisen ohjaus koskee pääasiassa rakennuksia ja niihin liittyviä piha-alueita, eikä esimerkiksi julkisia ulkoilualueita.</p>	<p>- määritetään periaatteet fyysisten aktiviteettien lisäämiseen alueella eri ikäisille.</p> <p>Rakennustyölle ei ole erityisiä laatuvaatimuspuutteita.</p> <p>Kunnossapitotyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään kunnossapitotöiden ja alueen käytön ajoittaminen niin, etteivät ne häiritse toisiaan. 		
5.4 Hyötyviljelyn edistäminen	<p>Lait Ei kriteeriin liittyviä lakeja.</p> <p>Asetukset Ei kriteeriin liittyviä asetuksia.</p> <p>Suomen rakennusmääräyskokoelman ohjeet Ei oteta kantaa.</p> <p>Puutteita lainsäädännössä Laissa ei säädetä ei-kaupallisesta hyötyviljelystä. Periaatteessa ei-kaupallisilla viljelypalstoilla tulisi noudattaa kaupalliseen kasvintuotantoon liittyviä sääddöksiä, mm. kasvinterveyden suojelemisesta tai sallituista kasvilajeista. Periaate ei ole kuitenkaan lainvoimainen.</p>	<p>InfraRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>MaaRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VRT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo Ei ole otettu kantaa.</p> <p>KiinteistöRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VHT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Puutteita laatuvaatimuksissa Suunnittelutyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään hyötyviljelyn sijoittamista, mitoittamista ja järjestämistä kohteessa. <p>Rakennustyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään hyötyviljelyalueiden (mm. kasvualustojen, tukirakenteiden yms.) rakentaminen <p>Kunnossapitotyölle ei ole laatuvaatimuksia, joilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määritetään hyötyviljelyalueiden (mm. kasvualustojen, tukirakenteiden yms.) kunnossapito. 	<p>Julkaisut - Viljellään kaupungissa - Opas yhteisö- ja pienpalstaviljelmien perustamiseen Helsingissä. 2014. Helsingin kaupungin rakennusvirasto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan maankäytön suunnittelussa hyötyviljelyn sijoittaminen alueelle. - Laaditaan rakentamistapaohjeet hyötyviljelyalueiden toteuttamiselle.
5.5 Paikallisen talouden tukeminen	<p>Lait <i>Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)</i> Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen.</p>	<p>InfraRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>MaaRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VRT Ei ole otettu kantaa.</p> <p>Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo Ei ole otettu kantaa.</p> <p>KiinteistöRYL Ei ole otettu kantaa.</p> <p>VHT Ei ole otettu kantaa.</p>		

TOIMINTA-PERIAATE	VELVOITTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	YLEISET LAATUVAATIMUKSET	MUUT OHJEET	HUOMIOITA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUUN
	<p>Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskiuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin.</p> <p>Asetukset Ei kriteeriin liittyviä asetuksia.</p> <p>Suomen rakennusmääräyskokoelman ohjeet Ei oteta kantaa.</p> <p>Puutteita lainsäädännössä Lainsäädäntö ei velvoita suosimaan paikallisuutta tai lähituotantoa julkisissa hankinnoissa.</p>	<p>Puutteita laatuvaatimuksissa Suunnittelutyöille ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään käytettävien materiaalien ja tuotteiden kotimaisuutta tai paikallisuutta. Rakennustyöille ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään käytettävien materiaalien ja tuotteiden kotimaisuutta tai paikallisuutta. Kunnossapitotyöille ei ole laatuvaatimuksia, joilla: - määritetään käytettävien materiaalien ja tuotteiden kotimaisuutta tai paikallisuutta.</p>		

Lyhenteiden selitykset:

Alueurakoinnin yleinen tehtäväluettelo = Alueurakointi. Yleinen tehtäväluettelo 2003. Suomen kuntaliitto.

InfraRYL = Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset InfraRYL 2015-2017. Rakennustieto Oy.

KiinteistöRYL = Kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset KiinteistöRYL 2009. Rakennustieto Oy.

MaaRYL = Rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset. Talonrakennuksen maatyöt MaaRYL 2010. Rakennustieto Oy.

VHT = Viheralueiden hoito VHT '14. Viherympäristöliitto ry.

VRT = Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT '17. Viherympäristöliitto ry.